

Vlaams
Parlement

ingediend op **1610** (2017-2018) – Nr. 1
31 mei 2018 (2017-2018)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Verenigde Commissies voor Reglement en Samenwerking
en voor Brussel en de Vlaamse Rand
en de Samenwerkingscommissie van de Raad van de Vlaamse
Gemeenschapscommissie – Vlaamse volksvertegenwoordigers van het
Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, in gemeenschappelijke vergadering,
uitgebracht door Karl Vanlouwe

over het rapport over 2017 van de
Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB)

Samenstelling van de Commissie voor Reglement en Samenwerking:

Voorzitter: Jan Peumans.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Lies Jans, Bert Maertens, Jan Peumans, Wilfried Vandaele, Karl Vanlouwe;
Karin Brouwers, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Marino Keulen, Bart Somers;
Caroline Gennez, Joris Vandenbroucke;
Wouter Van Besien.

Plaatsvervangers:

Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters,
Miranda Van Eetvelde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Katrien Partyka, Orry Van de Wauwer;
Rik Daems, Herman De Croo;
Renaat Landuyt, Bert Moyaers;
Elke Van den Brandt.

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand:

Voorzitter: Katia Segers.

Vaste leden:

Lieve Maes, Bart Nevens, Peter Persyn, Willy Segers, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe;
Michel Doomst, Katrien Partyka, Joris Poschet, Peter Van Rompuy;
Lionel Bajart, Jo De Ro;
Yamila Idrissi, Katia Segers;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Matthias Diependaele, Marc Hendrickx, Marius Meremans, Nadia Sminate,
Karim Van Overmeire;
Karin Brouwers, Sonja Claes, Martine Fournier, Ward Kennes;
Ann Brusseel, Gwenny De Vroe;
Bruno Tobback, Joris Vandenbroucke;
An Moerenhout.

Toegevoegde leden:

Tom Van Grieken;
Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Toelichting bij het Rapport 2017 van de GACB door de covoorzitters Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur, en Eric Verrept, leidend ambtenaar van de VGC	4
2. Reacties en vragen van de leden	10
2.1. Uiteenzetting door Katia Segers	10
2.2. Uiteenzetting door Annemie Maes (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	10
2.3. Uiteenzetting door Karl Vanlouwe.....	11
2.4. Uiteenzetting door Khadija Zamouri (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	11
2.5. Uiteenzetting door Elke Van den Brandt	12
2.6. Uiteenzetting door Liesbet Dhaene (Raad van de Gemeenschapscommissie)	13
2.7. Uiteenzetting door Paul Delva (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	14
2.8. Uiteenzetting door Hannelore Goeman (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	14
2.9. Uiteenzetting door Lionel Bajart	16
2.10. Uiteenzetting door Lieve Maes.....	16
2.11. Uiteenzetting door Stefan Cornelis (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	16
2.12. Uiteenzetting door Cieltje Van Achter (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	17
2.13. Uiteenzetting door Michel Doomst	18
2.14. Uiteenzetting door Johan Van den Driessche (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)	18
3. Antwoord van Jeroen Windey en Eric Verrept en repliek van leden.....	19
Gebruikte afkortingen.....	23
Bijlagen: Zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Verenigde Commissies voor Brussel en de Vlaamse Rand en voor Reglement en Samenwerking hadden op woensdag 9 mei 2018 een gezamenlijke zitting met de Samenwerkingscommissie van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – Vlaamse volksvertegenwoordigers van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over het Rapport 2017 van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB). Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur, en Eric Verrept, leidend ambtenaar van de VGC, covoorzitters van de GACB, lichtten het rapport toe. Daarna volgde een gedachtewisseling. Verslaggevers waren Karl Vanlouwe voor het Vlaams Parlement en Khadija Zamouri voor de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De tabellen van de financiële stromen 2012-2015 en het Rapport 2017 van de GACB zijn terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting bij het Rapport 2017 van de GACB door de covoorzitters Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur, en Eric Verrept, leidend ambtenaar van de VGC

Eric Verrept, leidend ambtenaar van de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, licht toe dat de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel werd opgericht in mei 2016 bij mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2016 2705 MED.0185/1TER van 27 mei 2016) en bij nota voor het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (nr. 20152016-0554 van 26 mei 2016). De GACB heeft een permanent karakter.

Task Force Brussel (2009-2014)

De GACB is de opvolger van de Task Force Brussel (TFB) tijdens de legislatuur 2009-2014, die tot doel had het Vlaamse gemeenschapsbeleid in Brussel van de twee natuurlijke partners, de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, te versterken en te komen tot betere afspraken en een meer efficiënte taakverhouding tussen beide overheden.

De TFB publiceerde zijn eindrapport in 2012. Het eindrapport bevatte een gezamenlijke omgevingsanalyse, bracht op een structurele wijze de financiële stromen vanuit de Vlaamse Gemeenschap naar Brussel in 2009 en 2010 in kaart, analyseerde de knelpunten en formuleerde voorstellen van oplossing voor de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In 2013 volgde een aanvullend rapport met een actualisering van de financiële stromen vanuit de Vlaamse Gemeenschap naar Brussel in 2011 en met specifieke knelpuntenanalyses en voorstellen per beleidsdomein. De GACB heeft verder gewerkt op dit rapport en aanvullend rapport.

Samenstelling van de GACB

De GACB is samengesteld, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, uit Jeroen Windey, administrateur-generaal van het agentschap Binnenlands Bestuur en covoorzitter van de GACB, de secretarissen-generaal van de verschillende departementen: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs en Vorming, Cultuur, Jeugd, Sport en Media, de administrateur-generaal van het Agentschap Sport Vlaanderen, en het afdelingshoofd van het team Stedenbeleid.

In de GACB zetelen verder, namens de Vlaamse Gemeenschapscommissie, Eric Verrept, leidend ambtenaar en covoorzitter van de GACB, en de algemeen directeurs van de algemene directies: Welzijn, Gezondheid en Gezin, Cultuur, Jeugd en Sport, Onderwijs en Vorming, en de deskundige-coördinator van de cel Stedelijk Beleid. Ook ambtenaren van het team Coördinatie Brussel van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten van de leidend ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschapscommissie hadden zitting in de GACB.

Opdrachten van de GACB

De opdrachten van de GACB vloeien voort uit het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 en het bestuursakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het gaat om de volgende vier concrete opdrachten:

- actualiseren van de financiële stromen zoals voorgesteld in het rapport 2012 en aangevuld in het rapport 2013 van de Task Force Brussel;
- de decretale regelgevingsagenda's in gemeenschapsmateries van deze legislatuur screenen op hun toepasbaarheid in Brussel en hierover rapporteren;
- een ontwerp van interpretatief kader uitwerken voor de Brusselnorm (bevolkingsnorm en begrotingsnorm) uit het Vlaamse regeerakkoord;
- onderzoeken en voorstellen formuleren in welke mate de Brusseltoets niet alleen kan worden toegepast op decreten, maar ook op besluiten van de Vlaamse Regering, ministeriële besluiten, investeringen, projectoproepen en ander beleidsvoorbereidend werk.

De intensieve werkzaamheden van de GACB verliepen in een constructieve sfeer. Ze resulteerden in onderhavig eerste rapport, dat werd gefinaliseerd in januari 2018. De Vlaamse Regering nam er akte van op 23 februari 2018, het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie deed dit op 27 februari 2018. Gelet op het permanente karakter van de GACB zullen hierna nog rapporten volgen.

Inhoud van het Rapport 2017

Het Rapport 2017, (zie de bijlage bij dit verslag op de [dossierpagina](http://dossierpagina.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be), bevat een weergave van de stand van zaken van de uitvoering van de eerder genoemde opdrachten. Het rapport bevat de volgende documenten:

- de tabellen van de financiële stromen voor de jaren 2012 tot en met 2015;
- de leeswijzer 'inventaris financiële gegevens Brusselnorm';
- het overzicht van de screening van de Brusseltoets opgesteld op 31 januari 2017;
- de leeswijzer 'inventaris Brusseltoets';
- de tekst 'interpretatief kader voor de Brusselnorm: hoe de Brusselnorm interpreteren?'.

De financiële tabellen

Conform het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 kent de Brusselnorm twee dimensies: een programmatie- en bevolkingsnorm (voor 30 procent van de Brusselse bevolking) en een begrotings- of financiële norm (5 procent van de Vlaamse gemeenschapsuitgaven zijn bestemd voor Brussel). Een uitgebreide toelichting staat in de leeswijzer.

De begrotingsnorm van 5 procent is een streefcijfer voor de verschillende gemeenschapsbevoegdheden en beleidsdomeinen, zowel algemeen als afzonderlijk (Cultuur, Jeugd, Sport, Welzijn, Gezondheid, Onderwijs, Vorming, Integratie en Inburgering en Stedenbeleid) en is de ondergrens voor het totaal van de gemeenschapsuitgaven voor Brussel.

Sinds 2000 is de Brusselse bevolking gestegen met 232.000 inwoners (een stijging met 24 procent) en ze zal nog verder stijgen tot 1,2 miljoen inwoners in 2020 en tot 1,3 miljoen inwoners in 2030, wat uiteraard gevolgen heeft voor het beleid inzake de programmatie van gemeenschapsvoorzieningen.

De GACB stelt vast dat er nood is aan verdere objectivering van de criteria om de omvang van de uitbreiding van het voorzieningenaanbod (de programmatie) te

kunnen bepalen. De mogelijkheden en voorwaarden voor een groeipad in functie van de Brusselnorm moeten worden onderzocht, evenals de mogelijke graduele inhaalbewegingen per beleidsdomein en sector. Het is ook nodig systematisch te anticiperen op de demografische prognoses voor Brussel.

De middelen die in de financiële tabellen zijn opgenomen, zijn de uitgaven voor in Brussel gevestigde organisaties, instellingen of personen waarvan het werkgebied hoofdzakelijk samenvalt met Brussel (of een deel ervan) of die Brussel als centrum van hun activiteiten beschouwen. De middelen voor landelijke organisaties, gevestigd in Brussel, worden niet meegeteld (zoals bijvoorbeeld landelijke jeugdorganisaties, steunpunten of belangengroeperingen).

Bij de berekening van de Brusselnorm hanteren de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie echter verschillende uitgangspunten. De Vlaamse Gemeenschap koestert een ambitie ten aanzien van Brussel, dat wordt beschouwd als een integraal onderdeel van het werkingsgebied van de Vlaamse Gemeenschap met een specifiek karakter (grootstedelijk, meertalig en demografisch) en als een gebied met een hoofdstedelijke functie en centrumfunctie ten opzichte van Vlaanderen. De Vlaamse Gemeenschap wil daarom ook rekening houden met instellingen en voorzieningen met een ruimer werkingsgebied dan de lokale Brusselse realiteit (hoger onderwijs, grote kunstinstellingen en dergelijke meer). Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie daarentegen moet de Brusselnorm, zoals blijkt uit de eindconclusies van de TFB, worden berekend in functie van de nabijheidsvoorzieningen, dit zijn voorzieningen die, globaal genomen, een sterk lokaal of wijkgericht karakter hebben en sterk gericht zijn op de Brusselse bevolking, bijvoorbeeld basis- en secundair onderwijs (= leerplicht-onderwijs), kinderopvang voor baby's en peuters, buitenschoolse kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning, lokale dienstencentra, woonzorgcentra, wijkgezondheidscentra, jeugd- en sportvoorzieningen, lokale bibliotheken en gemeenschapscentra. Instellingen voor hoger onderwijs en een aantal culturele initiatieven met een nationaal en zelfs internationaal karakter worden daarom niet opgenomen als nabijheidsvoorzieningen. In het hoger onderwijs komt meer dan 80 procent van de studenten immers van buiten Brussel. Sommige culturele gezelschappen verrichten 90 procent van hun activiteiten in het buitenland.

Uit de tabellen (zie de bijlage bij dit verslag op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be) met de financiële stromen 2012-2015 kan men het aandeel van de Vlaamse Gemeenschapsuitgaven die naar Brussel gaan, aflezen: 5,38 procent in 2012, 5,43 procent in 2013, 5,56 procent in 2014 en 5,01 procent in 2015. 2015 is in vergelijking met de vorige jaren een bijzonder jaar. De daling vloeit voornamelijk voort uit de impact van de zesde staatshervorming op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Volgens de visie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en rekening houdend met de financiële stromen naar de nabijheidsvoorzieningen, ligt het aandeel van de Vlaamse Gemeenschapsuitgaven die naar Brussel gaan, uiteraard lager: 4,36 procent in 2012, 4,44 procent in 2013, 4,43 procent in 2014 en 3,91 procent in 2015.

Het interpretatief kader

Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur, licht verder toe. De doelstelling van het interpretatief kader is de Brusselnorm in al haar dimensies te interpreteren, van de nodige context te voorzien en in de toekomst genuanceerder over de Brusselnorm te kunnen rapporteren. Aangezien binnen de GACB niet steeds eensgezindheid bestaat over de visie op en de concrete uitwerking van de Brusselnorm, worden zowel de

gemeenschappelijke als de verschillende standpunten van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie weergegeven.

Gemeenschappelijke standpunten

Wat de gemeenschappelijke standpunten betreft, is men het er in de GACB over eens dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de bevolkingsnorm (30 procent) en de begrotingsnorm (5 procent), die aan elkaar zijn gerelateerd. De grootste vooruitgang is gemaakt in de monitoring van de begrotingsnorm. De bevolkingsnorm evolueert met de demografische evolutie. De demografische evolutie kan men niet negeren. Verder is er nood aan de ontwikkeling van meetinstrumenten en bijkomend wetenschappelijk onderzoek voor de monitoring van de bevolkings- en programmatienorm. De uitbreiding van de Brusselnorm van een budgettaire norm naar een ambitie van bereik, noopt ertoe om onder andere te registreren wie wordt bereikt met de ingezette middelen. In sommige domeinen zoals Onderwijs is dat een traditie, in andere zoals Sport, niet. Even belangrijk is de monitoring van de vraag en de toegankelijkheid van het aanbod.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie benadrukt het belang van de nabijheidsvoorzieningen. De Vlaamse Gemeenschap heeft er geen probleem mee dat dit perspectief bij de analyse van de Brusselnorm wordt gehanteerd en dat die cijfers afzonderlijk worden gepresenteerd. Spreker benadrukt dat de werkzaamheden in de GACB altijd zeer collegiaal en transparant verlopen zijn.

Er is ook eensgezindheid over de nood aan onderzoek naar de invoering van een Brusselcoëfficiënt voor de realisatie van gemeenschapsvoorzieningen in Brussel om de specifieke sociaaleconomische, institutionele en meertalige complexiteit van Brussel in rekening te brengen. Dat komt ook nog aan bod bij de randvoorwaarden voor de toepassing van de Brusselnorm. Specifieke aspecten kunnen een impact hebben op het uiteindelijk gerealiseerde aanbod in Brussel (bijvoorbeeld vastgoedprijzen, mobiliteit enzovoort).

Standpunt van de Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse Gemeenschap huldigt het standpunt dat het Vlaamse Gemeenschapsbeleid voor Brussel de band tussen Brussel en Vlaanderen moet versterken. De Brusselnorm drukt de Vlaamse ambitie ten aanzien van Brussel uit, dit is Brussel als een integraal onderdeel van het werkingsgebied van de Vlaamse Gemeenschap. Daarom moeten niet alleen de lokale initiatieven worden meegeteld, maar ook initiatieven die het regionale karakter overstijgen, zoals het hoger onderwijs en de grote kunstinstellingen.

De Vlaamse Gemeenschap streeft naar een *modus vivendi* tussen de leefbaarheid van Brussel als woonstad en de verwachtingen van de gebruikers van de voorzieningen in Brussel als centrumstad en hoofdstad. De band tussen Brussel en Vlaanderen moet worden versterkt door een kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van de Nederlandstalige gemeenschapsvoorzieningen en door beleids- en financiële inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel conform de begrotingsnorm (5 procent), die als indicatief en als ondergrens van de totaliteit van de gemeenschapsuitgaven wordt beschouwd.

De Brusselnorm wordt volgens de Vlaamse Gemeenschap voor bepaalde deelsectoren gehaald terwijl het aanbod mogelijk te laag ligt. Voor andere deelsectoren wordt de norm niet gehaald terwijl het aanbod wel voldoet. Volgens de Vlaamse Gemeenschap komt het er dus op aan niet enkel de naakte cijfers te bekijken, maar ook om ze correct te duiden.

De Brusselnorm is ook een middel voor de gelijke behandeling van de Brusselaars die kiezen voor het Nederlandstalige aanbod, en de Vlamingen die willen gebruikmaken van datzelfde aanbod in Brussel en in Vlaanderen.

Ook de interactie met de Vlaamse Rand en de voorzieningen en de programmatie van andere overheden in Brussel moeten in kaart worden gebracht.

Standpunt van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De Vlaamse Gemeenschapscommissie vertrekt vanuit de vaststellingen in de rapporten van de TFB van 2012 en 2013 en de noden en behoeften van Brussel en zijn inwoners.

Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie is het belangrijk dat de begrotingsnorm van 5 procent voor elk beleidsdomein en beleidsveld afzonderlijk wordt bereikt en dit via de financiering van de Nederlandstalige gemeenschapsvoorzieningen door de Vlaamse Gemeenschap.

In de eerste plaats zijn investeringen nodig in de capaciteit van de nabijheidsvoorzieningen en moet worden bekeken in welke beleidsdomeinen en beleidsvelden inhaaloperaties nodig zijn.

De demografische evolutie heeft een impact op het programmatiebeleid van gemeenschapsvoorzieningen. Hiervoor moet een groeipad worden uitgewerkt op basis van de demografische prognoses.

De monitoring van de Brusselnorm

De GACB is het verst gevorderd in de monitoring van de begrotingsnorm (5 procent) door middel van het in kaart brengen van de financiële stromen, waarvan de cijfers voor 2016 en 2017 nog volgen. In de toekomst zal wel een aangepaste methodiek nodig zijn, aangezien een aantal sectormiddelen zijn ingekanteld in het Gemeentefonds voor de Vlaamse lokale besturen. Een bedrag van 130 miljoen euro is op die wijze 'ontkleurd'. Er zal dus een methode moeten worden gevonden om de investeringen in Brussel af te zetten ten opzichte van die in Vlaanderen.

Voor de monitoring van de bevolkings- en programmatienorm (30 procent) vergt het onderzoek naar het bereik, de toegankelijkheid en de effectieve vraag naar Nederlandstalige gemeenschapsvoorzieningen in Brussel een grootschalig behoefteonderzoek bij een representatieve steekproef van de bevolking, wat niet evident is. De vraag is of dit opportuun is.

De demografische evolutie in Brussel zal een impact hebben op de Brusselnorm. De doelgroep van de bevolkingsnorm (30 procent) zal in de toekomst toenemen van 357.481 Brusselaars in 2017 naar ongeveer 395.000 Brusselaars in 2030 en ruim 415.000 Brusselaars in 2040. Om de verhouding van de gemeenschapsmiddelen in Vlaanderen en Brussel gelijk te houden, impliceert die evolutie een verhoging van de begrotingsnorm (5 procent) naar 5,20 procent in 2017 en 5,41 procent in 2030.

De reële vraag van de Brusselse bevolking naar een aanbod van Nederlandstalige gemeenschapsvoorzieningen is moeilijk in kaart te brengen, gezien de institutioneel meervoudige en meertalige realiteit van Brussel en de keuzevrijheid van de Brusselse bevolking.

Inzake het leerplichtonderwijs kan de bevolkings- en programmatienorm (30 procent) geen absoluut streefcijfer zijn, gelet op de grondwettelijke vrijheid van

onderwijs, zowel om scholen op te richten als de vrijheid van het gezinshoofd om al dan niet te kiezen voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Het aanbod aan Nederlandstalig leerplichtonderwijs kan wel mee evolueren met de schoolbevolking. De open-endfinanciering, die in het onderwijs wordt gebruikt, biedt daartoe de mogelijkheden.

Voor de implementatie van de Brusselnorm zijn een aantal randvoorwaarden cruciaal. Beleidsmaatregelen moeten voldoende aandacht hebben voor de specifieke Brusselse institutionele context. Het aantal initiatiefnemers voor voorzieningen in Brussel moet voldoende groot zijn. Er moet voldoende gekwalificeerd personeel zijn in de voorzieningen, dat goed omkaderd en ondersteund wordt om te kunnen werken in het grootstedelijke, duale en meertalige Brussel. Er moet voldoende worden geïnvesteerd in noodzakelijke en toegankelijke infrastructuur. Er is dus nood aan voldoende flankerend beleid.

De Brusseltoets

De Brusseltoets is een beleidsinstrument om alle Vlaamse decreet- en regelgeving ex ante te toetsen op de toepasbaarheid van de voorgestelde regelgeving in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en op het effect op de band tussen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de rest van Vlaanderen. De Brusseltoets gebeurt voor elk beleidsdomein door de bevoegde minister met opvolging en rapportering door de GACB.

In haar beleidsbrieven neemt de Vlaamse Regering de jaarlijkse regelgevingsagenda van de Vlaamse Gemeenschap op met de relevante decreten en uitvoeringsbesluiten. De Vlaamse Gemeenschap vertaalt deze in een overzichtsdokument over het al dan niet toepassen van een Brusseltoets. Dit overzichtsdokument wordt voorgelegd aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die kan aangeven voor welke regelgeving input voor een Brusseltoets wenselijk is, en die input kan aanleveren. De GACB evalueert de voortgang van de Brusseltoets en koppelt waar nodig terug naar de bevoegde minister.

Het overzichtsdokument (bijlage bij het rapport) bevat een aantal vaste rubrieken: titel en omschrijving van de voorgenomen regelgeving; bevoegdheid; bevoegde minister; inhoud, aanleiding en doel van de voorgenomen regelgeving; Brusseltoets; consultatie en inspraakproces; tijdspad; evaluatie.

Om na te gaan of een Brusseltoets vereist is, wordt een checklist met een aantal vragen gebruikt. Is er rekening mee gehouden dat het beleid van de Vlaamse Gemeenschap ook uitwerking heeft in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad? Werd rekening gehouden met andere institutionele actoren die, naast de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bevoegd zijn voor het gemeenschapsbeleid in Brussel? Werd rekening gehouden met de gelijkheid tussen de inwoners van het Nederlandse taalgebied en de doelgroep van het Vlaamse Gemeenschapsbeleid in Brussel, met de bevolkingsnorm (30 procent), met de centrumfunctie van Brussel en met de meertaligheid in Brussel?

Tot slot moet ook worden aangetoond op welke wijze consultatie en inspraak werden georganiseerd. Die stap is ingebouwd in het consultatieproces binnen de regelgevingsprocedure als een onderdeel van de reguleringsimpactanalyse die bij elk beleidsinitiatief dient te worden uitgevoerd. Er moet aandacht zijn voor maatwerk en proportionaliteit. Ook hier wordt gewerkt met een checklist om na te gaan welke overlegmomenten er zijn geweest.

2. Reacties en vragen van de leden

2.1. Uiteenzetting door Katia Segers

Over het algemeen wordt de Brusselnorm gehaald. Toch zijn er grote verschillen naargelang het beleidsdomein, stelt *Katia Segers*. Zo is er bijvoorbeeld in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een bijzonder grote achterstand, zeker voor de nabijheidsvoorzieningen. Een preciezer en meer gedetailleerd overzicht is hier wenselijk.

Tussen 2014 en 2015 is er een grote daling van 0,5 procent, wat overeenkomt met een kleine 100 miljoen euro. Ook hieraan moet de nodige aandacht worden besteed. Waaraan is die precies te wijten?

Heel belangrijk is dat in het rapport de relatie met de Vlaamse Rand wordt benadrukt. De sp.a vindt het nodig om de interactie tussen Brussel en de Vlaamse Rand heel precies te meten.

Vlaanderen en het Vlaams Parlement moeten voldoende blijven investeren in Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, zeker gelet op de forse toename van de – jonge – bevolking.

2.2. Uiteenzetting door Annemie Maes (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Het rapport wijst uit dat gezamenlijke afspraken belangrijk zijn. Brussel is enorm geëvolueerd. De Vlaamse investeringen in Brussel lonen. Zo oogst het Nederlandstalige onderwijs bijvoorbeeld grote successen. Anderzijds wordt Brussel soms ook wel eens bekeken als een bodemloos vat. Daartegen kan worden ingebracht dat men volop gebruik moet maken van de voorzieningen.

Vele Nederlandstalige Brusselaars beschouwen zich niet zozeer als Vlamingen, maar als behorend tot de 'Nederlandstalige gemeenschap'. Misschien moet eens nagedacht worden over een nieuwe naam voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie? In de vorige legislatuur al heeft Paul De Ridder van de N-VA een initiatief genomen om de naam te wijzigen in Nederlandstalige Gemeenschapscommissie.

Uit het rapport blijkt een serieuze daling van het aandeel van Brussel in de Vlaamse gemeenschapsuitgaven, zowel in het algemeen als specifiek met betrekking tot de nabijheidsvoorzieningen. Er is een gebrek aan kinderdagverblijven en welzijnsvoorzieningen doordat in die sectoren te weinig wordt geïnvesteerd, aldus Annemie Maes. Ook in cultuur moet meer worden geïnvesteerd. Door de terroristische aanslagen kwamen minder mensen naar Brussel, wat vooral op het toerisme en de culturele sector een weerslag had. Procentueel is er een status quo of zelfs een lichte daling in de middelen voor cultuur. Dat is een verkeerd signaal, vindt spreekster. Het bloeiende culturele leven van de Vlamingen in Brussel wordt nochtans benijd door alle anderstaligen.

Het is de ambitie van de Vlaamse Gemeenschap om Brussel naar voren te schuiven als een integraal deel van Vlaanderen. Maar er is de theorie en er is de praktijk. In de media worden te vaak mooie kaarten getoond met betrekking tot gemeenschapsbevoegdheden waarop Brussel met een witte vlek wordt afgebeeld.

De band van Brussel met Vlaams-Brabant is evident, zoals het wederzijds gebruik van voorzieningen en infrastructuur (onderwijs, sport enzovoort) in Brussel en Vlaams-Brabant door Brusselaars en Vlaams-Brabanders.

2.3. Uiteenzetting door Karl Vanlouwe

Uit de cijfers uit het verleden en die volgens de nieuwe berekeningsmethodes concludeert *Karl Vanlouwe* dat de Brusselnorm over de verschillende beleidsdomeinen wordt gehaald. Er zijn wel verschillen al naargelang het domein. Voor Welzijn en Gezondheid is er een historische achterstand. Ten gevolge van de zesde staatshervorming is het nog complexer geworden om het (Vlaamse) Gemeenschapsbeleid of het beleid van de GGC te meten. De spreker stelt vast dat binnen de GACB twee verschillende interpretaties voor de Brusselnorm gehanteerd worden. Het gaat enerzijds om een zienswijze, anderzijds om een berekeningsmethode.

Ondanks de besparingen zijn de middelen gegroeid. Het was een beleid van 'reculer pour mieux sauter', zegt Karl Vanlouwe. De definitie van de nabijheidsvoorzieningen lijkt op de toepassing van 'la proximité' door de Franstalige Brusselaars die past in een bepaalde visie op het bestuur in Brussel. Hij vraagt zich af of dat wel de meest aangewezen toepassing is. Bepaalde Vlaamse instellingen in Brussel kunnen niet zomaar losgekoppeld worden. De VUB, de hogescholen en de culturele instellingen bijvoorbeeld doen grote inspanningen om in het stedelijke weefsel aanwezig te zijn door samenwerking met andere gemeenschappen. Voorzieningen met een centrumfunctie moeten meegeteld worden. Het loskoppelen van die instellingen staat haaks op hun beleid om zich zowel tot de Brusselaars als tot 'pendelaars' te richten. In de Brusselse scholen zitten veel anderstalige leerlingen en leerlingen afkomstig uit de Vlaamse Rand. Het beleid moet inderdaad de band tussen Brussel en de Rand, en de rest van Vlaanderen versterken. De verschillende functies van Brussel als hoofdstad, als centrum, voor de Brusselaar moeten volledig ingevuld kunnen worden.

De Vlaamse zorgverzekering bestaat al jaren in Brussel en staat open voor elke Brusselaar. De Franse Gemeenschap en de COCOF blijven op dat vlak achter. Het is niet alleen belangrijk om tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC afspraken te maken, maar ook met andere verantwoordelijke overheden in Brussel. De Vlaamse minister voor Brussel kan dit via zijn raadgevende functie in de GGC de VSB ter kennis brengen en aantonen hoe het in Brussel kan worden toegepast voor de Brusselaars.

Vlaanderen alleen kan de problemen in Brussel op de verschillende beleidsdomeinen niet oplossen. Daarom moet met andere overheden aan tafel gezeten worden: de GGC, de COCOF, de Franse Gemeenschap en de lokale besturen. In de meeste Brusselse gemeenten is er een Vlaamse schepen en zijn er Vlaamse gemeenteraadsleden. De extra middelen voor de Vlaamse schepen worden soms niet gebruikt voor de uitvoering van het Vlaamse Gemeenschapsbeleid. Geen enkele Brusselse gemeente gaat in op het Vlaamse aanbod voor sportinfrastructuur. Vandaar het belang om samen aan tafel te gaan zitten met andere overheden.

2.4. Uiteenzetting door Khadija Zamouri (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Khadija Zamouri is in het verleden Vlaams volksvertegenwoordiger geweest, nu is ze lid van de VGC. Ze herinnert zich dat ze als Brussels verkozenen voor het Vlaams Parlement de Vlaamse parlementsleden aan het bestaan van Brussel moest herinneren. Vanuit die ervaring ziet ze dat de VGC als kleine entiteit erin slaagt om zeer pragmatische beslissingen te nemen. De VGC staat zeer dicht bij de burger en is zeer actief op het terrein.

Onderwijs is voor de Open Vld-fractie een zeer belangrijke bevoegdheid. Tot twintig jaar geleden was het Nederlandstalige onderwijs nagenoeg verdwenen, nu is er enorm veel vraag naar. De VGC heeft daar enorm op ingezet.

De band met Vlaanderen blijft van essentieel belang. Daarom is het belangrijk dat het Vlaams Parlement en de VGC-Raad meer samenwerken om samen oplossingen te zoeken voor Brussel. Vlaanderen geeft veel geld voor onderwijs in Brussel, maar het is ontoereikend. Op een bepaald moment werd er voor de Brusselnorm rekening gehouden met een derde van de Brusselaars. Dat is nu niet meer het geval. In welk regeerakkoord is men afgestapt van die norm, vraagt Khadija Zamouri zich af. De geldstromen moeten de evolutie van de bevolking volgen. Gelukkig stegen ze met 120 miljoen euro tussen 2012 en 2015. Cultuur, Jeugd, Sport en Media scoren zeer goed wat de Brusselnorm betreft. Voor Brusselse Aangelegenheden was 2015 een moeilijk jaar, maar dat werd goedge maakt in 2016-2017 toen de middelen het hoogste niveau ooit bereikten. De Vlaamse overheid verdient daarvoor een dikke pluim. Toch blijven er een aantal belangrijke aandachtspunten. De bevolking in Brussel stijgt sneller dan die in Vlaanderen. In belangrijke beleidsdomeinen wordt de Brusselnorm niet gehaald, zoals in Welzijn, Gezondheid en Gezin. De middelen zijn in 2015 zelfs gedaald. Ondertussen blijven de welzijnsnoden in Brussel stijgen. Hoe zal men dit pragmatisch aanpakken?

Jeroen Windey had het over meer investeringen in wetenschappelijk onderzoek. Khadija Zamouri vraagt welke onderzoeksvragen de GACB dan voor ogen heeft.

Spreekster besluit dat Brussel veel middelen krijgt van Vlaanderen. In totaliteit werd de 5 procentnorm gehaald voor de vier bestudeerde jaren. Er is een inhaaloperatie gebeurd. Toch moet men rekening blijven houden met de groei van de Brusselse bevolking en de keuze van veel Brusselaars voor het Nederlandstalige onderwijs. Hopelijk ziet Vlaanderen daarvan het nut in. Die keuze is er ook een voor de Nederlandstalige structuren en voor de vernederlandsing van de hoofdstad.

2.5. Uiteenzetting door Elke Van den Brandt

Het is vaak moeilijk om aan te tonen dat Brussel ook een deel is van het Vlaamse beleid en dat het loont om erin te investeren, zegt *Elke Van den Brandt*. De actualisering van de cijfers is zeer nuttig voor het beleid. De cijfers duwen de politici met de neus op de feiten. Hét grote debat gaat natuurlijk over de Brusselnorm: welke rol neemt Vlaanderen in Brussel op? Het lid benadrukt dat er taken zijn die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet zelf mag opnemen. Tijdens de vorige zittingsperiode is de Vlaamse Regering nog naar het Grondwettelijk Hof getrokken om te verhinderen dat het Brusselse Gewest scholen of crèches zou bouwen, omdat het om een gemeenschapsbevoegdheid gaat. Die trots om zijn eigen bevoegdheid uit te voeren is goed, maar dan moet die bevoegdheid ook effectief ingevuld worden. De Vlaamse en de Franse Gemeenschap zijn samen verantwoordelijkheid om voldoende kinderopvang, onderwijs enzovoort aan te bieden. In het licht van de discussie over de Brusselnorm vindt het lid het belangrijk om vooraf op de plicht van de Vlaamse Gemeenschap te wijzen.

Die verantwoordelijkheid vertaalt zich zowel in de 30 procentnorm als de 5 procentnorm, die beide gerespecteerd moeten worden, zegt Elke Van den Brandt. Ze stelt vast dat de 30 procentnorm precies opgegeven is omdat ze niet haalbaar zou zijn. Het lid betreurt dit want de Brusselaars staan meer dan ooit open voor het Nederlands. Die kans om het Nederlands te versterken in Brussel moet gegrepen worden. Terecht wordt er geklaagd dat patiënten niet in het Nederlands geholpen worden in ziekenhuizen of rusthuizen. Degenen die nu

Nederlands willen leren moeten omarmd worden en in de Vlaamse Gemeenschap opgenomen worden.

Elke Van den Brandt betreurt dat er nog geen cijfers zijn voor 2016 en 2017. In de periode 2012-2015 gingen de middelen erop achteruit. Men zou kunnen concluderen dat Vlaanderen Brussel loslaat. Ze hoopt dat dit niet het geval is en dat de middelen weer stijgen. Het aanbod vanuit Vlaanderen inzake inburgering is positief. Voor Welzijn daarentegen bereiken de middelen nog geen 2 procent van de Vlaamse Gemeenschapsmiddelen. Iedere ouder die een crèche voor zijn kind heeft gezocht weet wat het betekent. Personen met een handicap, ouderen die thuiszorg nodig hebben en jongeren die jeugdhulp behoeven enzovoort, ervaren de tekorten aan de lijve. Het lid roept op die achterstand aan te pakken en de eigen partijen daarvoor warm te maken. In de commissie voor Welzijn van het Vlaams Parlement is die ambitie er volgens haar niet.

2.6. Uiteenzetting door Liesbet Dhaene (Raad van de Gemeenschapscommissie)

Liesbet Dhaene stelt vast dat de Brusselnorm gehaald wordt voor Onderwijs. Door de Brusselse universiteiten en hogescholen weg te halen uit de Brusselnorm worden ze tekort gedaan. In hun onderwijsvisie streven ze ernaar ingebed te zijn in Brussel. Caroline Pauwels, rector van de VUB, is uitgeroepen tot Brussels leader of the year omdat ze een positief beeld van Brussel wijd uitdraagt. Voor het basis- en secundair onderwijs wordt de 5 procentnorm net niet gehaald. Nochtans wordt er volop geïnvesteerd. Voor de komende drie jaar wordt er voor scholenbouw 30 miljoen euro uitgetrokken. Voor Onderwijs wordt Brussel absoluut niet losgelaten. Men moet de realiteit onder ogen zien: meer dan twee derde van de leerlingen in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs spreken thuis geen Nederlands. Klassen met geen enkele leerling met Nederlands als thuistaal zijn geen uitzondering meer. Het Nederlandstalige onderwijs in Brussel heeft een enorm succes. De vraag zal steeds groter blijven dan het aanbod, omdat de Franse Gemeenschap haar verantwoordelijkheid niet opneemt. Ze investeert niet in kwaliteit en de lessen Nederlands zijn ondermaats.

De Brusselnorm ziet ook 30 procent van de Brusselaars als doelgroep. Binnen die doelgroep zijn ook de Brusselse Vlamingen of de Nederlandstalige Brusselaars opgenomen. Meer nog, degenen die als thuistaal het Nederlands hebben, zouden de eerste doelgroep moeten zijn. Volgens de laatste Taalbarometer zijn er nog slechts 5,4 procent eentalig Nederlandstalige Brusselaars. Voor hen is er eigenlijk geen alternatief dan de keuze voor Nederlandstalig onderwijs. Door het succes van het Nederlandstalige onderwijs bij de anderstalige Brusselaars vallen de weinige Vlaamse of Nederlandstalige gezinnen uit de boot voor een plaats in de school van voorkeur. Er is een beperkte voorrang voor Nederlandskundigen ten belope van 55 procent, maar de laatste inschrijvingsronde heeft aangetoond dat ze daardoor niet meer beschermd worden. Zelfs die gebrekkige bescherming willen de collega's van Open Vld, sp.a en Groen in Brussel afschaffen in de overgang naar het secundair onderwijs. Het lid is het er volmondig mee eens dat men moet blijven investeren in scholenbouw, maar de Brusselaars met thuistaal Nederlands moeten in ieder geval opgenomen worden. En de Franse Gemeenschap moet haar verantwoordelijkheid opnemen.

In 2015 gaf Vlaanderen voor integratie en inburgering meer dan 15 procent van het totaal van de middelen. Dat is drie maal meer dan de Brusselnorm. In 2017 werden in totaal 3100 Vlaamse inburgeringstrajecten gevolgd in Brussel. De Franse Gemeenschapscommissie die in Brussel mee verantwoordelijk is voor inburgering, biedt een maximumcapaciteit van 4000 trajecten. Vlaanderen zorgt dus voor 45 procent van de capaciteit. De COCOF heeft de middelen voor die trajecten niet uit eigen zak betaald. Zij heeft daarvoor een dotatie van het

Brussels Gewest ontvangen. Vlaanderen heeft geen cent van het gewest gekregen. Hoe zorgen we ervoor dat ook Vlaanderen een vergoeding krijgt van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor zijn inspanningen voor inburgering in Brussel? Naar schatting zouden in Brussel jaarlijks 11.000 à 12.000 trajecten nodig zijn opdat inburgering in Brussel verplicht zou kunnen worden. In de laatste begroting van de COCOF zijn er geen extra middelen opgenomen voor bijkomende inburgeringstrajecten. Hoe zal de COCOF haar verantwoordelijkheid opnemen inzake inburgering, vraagt Liesbet Dhaene zich af.

2.7. Uiteenzetting door Paul Delva (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Volgens *Paul Delva* wordt de 5 procentbegrotingsnorm al heel lang gehanteerd. Een tabel in het rapport van de GACB geeft aan dat als de 5 procentnorm wordt aangehouden, het Vlaams Brusselbeleid minder ambitieus wordt. Oorzaak daarvan is het feit dat de bevolking sterker toeneemt in Brussel dan in Vlaanderen. Jeroen Windey gaf aan dat de 5 procentbegrotingsnorm bij een toekomstvastе stijging in 2035 uitkomt op 5,41 procent. Een debat daarover is wenselijk.

Het onderscheid tussen het wel of niet opnemen van nabijheidsvoorzieningen is zeer zinvol. Paul Delva vindt dat op termijn de 5 procentnorm gehaald moet worden voor de nabijheidsvoorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Dat betekent dat op langere termijn abstractie gemaakt moet worden van de bovenlokale voorzieningen. De Vlaamse Gemeenschap moet ambitieus zijn en zich voor de berekening van de Brusselnorm vooral richten op de nabijheidsvoorzieningen in Brussel.

Behouden we de 5 procentnorm of de 30 procentnorm voor de totaliteit van de Vlaamse uitgaven of streeft men op termijn de realisatie van die normen na op elk van de bevoegdheidsdomeinen afzonderlijk? Er is nog een hele weg af te leggen. Hijzelf is er voorstander van om de 5 procentnorm – of iets meer – per bevoegdheidsdomein te realiseren.

Het rapport meldt dat de Brusseltoets niet enkel op decreten, maar ook op uitvoeringsbesluiten wordt toegepast. Paul Delva pleit er echter voor om nog verder te gaan, door ze ook toe te passen op convenanten die bijvoorbeeld worden afgesloten tussen Vlaanderen en vzw's die ook in Brussel actief zijn.

Ten slotte vraagt spreker om de Brusselnorm en de Brusseltoets ook toe te passen voor de bevoegdheden die gedeeld worden door het gewest en de gemeenschappen, zoals arbeidszorg en Sociale Economie. De Vlaamse administratie kent de Brusselse gewestmateries logischerwijze onvoldoende en hij vreest dat Vlaanderen daar soms tekortschiet.

De CD&V-fractie wil ambitieus zijn voor Brussel en de 5 procentnorm de komende jaren grondig bekijken om de blijvende band tussen Vlaanderen en Brussel ook cijfermatig uit te drukken.

2.8. Uiteenzetting door Hannelore Goeman (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Hannelore Goeman sluit zich aan bij Elke Van den Brandt die erop wees dat de investeringen in het Nederlandstalige onderwijs, de Nederlandstalige kinderopvang en het Nederlandstalige cultuurveld lonen in Brussel. Het Nederlands is springlevend in Brussel. Dat kan de band tussen Brussel en Vlaanderen alleen maar ten goede komen. Het is ook goed voor het aanbod in Brussel: een goede Nederlandstalige dienstverlening in rusthuizen en ziekenhuizen is ook een kwestie

van respect voor de Nederlandstaligen in Brussel. Dat geldt ook in de privésector. Investeren in het Nederlands biedt mooie perspectieven voor de toekomst.

Uit het rapport blijkt echter dat het doel absoluut nog niet bereikt is. Zeker niet als men de bevolkingsgroei in acht neemt. Meer plaatsen zijn nodig in onderwijs en kinderopvang zodat zo veel mogelijk Brusselaars die Nederlandskundig zijn, een plaats vinden in het Nederlandstalige aanbod. Er moet meer geïnvesteerd worden in jeugdwerk, want Brussel kent de jongste bevolking in ons land.

Dat vergt natuurlijk financiële middelen. In het rapport valt op dat de Brussel-norm niet wordt gehaald voor een aantal cruciale beleidsdomeinen. Er is het gezegde: put your money where your mouth is. Hannelore Goeman heeft de jongste tijd veel mooie woorden gehoord over de band tussen Vlaanderen en Brussel, maar dan moeten de middelen volgen, zeker op het vlak van Welzijn en Gezondheid. Maar ook op het vlak van Cultuur, Jeugd en Sport zit men sterk onder de 5 procent-Brusselnorm als men enkel de nabijheidsvoorzieningen bekijkt. Ook op het vlak van onderwijs haalt men de 5 procentnorm niet als de universiteiten en hogescholen eruit gehaald worden. Ook globaal gezien gaat het budget erop achteruit.

Er zijn duidelijke verschillen in de interpretatie van de toepassing van de Brusselnorm door de administraties. De VGC-administratie is van mening dat de Brusselnorm berekend moet worden in functie van de nabijheidsvoorzieningen. De spreekster deelt die mening. Het zijn vooral de kinderdagverblijven, de gemeenschapscentra, de scholen, de bibliotheken, de lokale dienstencentra enzovoort die het verschil maken in het leven van veel Brusselaars en waar de Vlaamse Gemeenschap voor hen tastbaar wordt. De grote cultuurhuizen, hogescholen en universiteiten bedienen een veel breder publiek en richten zich ook op niet-Brusselaars. Op zich is dat positief, maar het gaat om investeringen voor meer dan Brussel alleen. Dat is niet investeren in Brussel, maar investeren in cultuur, in hoger onderwijs. De administratie van de Vlaamse Gemeenschap is van oordeel dat er voor de bepaling van de Brusselnorm geen opdeling gemaakt moet worden naar functie en dat alle investeringen in rekening gebracht moeten worden. De spreekster kreeg van de administratie graag meer uitleg over de redenen waarom ze voor die zienswijze kiezen.

Op een aantal vlakken wordt de 5 procentnorm niet gehaald, maar de bevolking groeit. Hannelore Goeman pleit ervoor om vast te houden aan de bevolkingsnorm van 30 procent. Als die nu zou worden toegepast dan zou het doelpubliek veeleer 400.000 Brusselaars zijn. Als Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid wil blijven opnemen in Brussel dan zijn er meer investeringen nodig in Welzijn, Onderwijs, Cultuur. De GACB heeft een groeipad bekeken (pagina 67 van het rapport): als men de norm toekomstvast wil maken tegen 2030 dan moet ze opgetrokken worden naar 5,41 procent. Wat zou dat betekenen in absolute cijfers?

In het Stedenfonds is er voor Brussel een voorafname van 10 procent. De rest van het budget wordt verdeeld over de overige grote Vlaamse steden met Gent en Antwerpen als koplopers. Zij krijgen in totaal meer dan 75 procent van de koek. In absolute cijfers gaat het om een veel groter bedrag dan voor Brussel, terwijl de 30 procent-bevolkingsnorm nu een populatie van bijna 400.000 betekent. Gent daarentegen telt 259.000 inwoners. Volgens de spreekster krijgt Brussel dus relatief veel te weinig. Waarom wordt dat mechanisme gehanteerd? Moet de Brusselnorm ook niet in deze materie worden toegepast?

Het betreft hier een rapport van de administratie hoewel het over een gevoelig, politiek geladen onderwerp gaat. Konden de ambtenaren in alle objectiviteit en onafhankelijkheid werken bij het opstellen van dit rapport? De gestelde vragen zijn veelal politiek van aard. Wat zal er verder met dit rapport gebeuren? Er

moeten politieke knopen doorgehakt worden zodat de verklaarde liefde voor Brussel hardgemaakt wordt in de budgetten.

2.9. Uiteenzetting door Lionel Bajart

Lionel Bajart sluit zich aan bij de bekommernis over Welzijn. Het is positief dat er initiatieven genomen worden, maar de historische achterstand blijft nog enorm. In de GACB is er eensgezindheid over het feit dat de bevolkingsnorm logischerwijze mee moet evolueren met de demografische evolutie. Het gevolg is dat ook de investeringen toenemen. Probleem is echter dat Brussel vaak een blinde vlek is in de cijfers van de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Voor beleidsevaluatie en voor de uitrol van investeringen is er dus een blinde vlek in Brussel. Er zal in de GACB niet alleen eensgezindheid nodig zijn voor het verzamelen van cijfers over de financiële stromen, maar vooral ook inzake ander cijfermateriaal. Hoe ziet de GACB dit? Hoe wordt ervoor gezorgd dat Brussel ook in de andere cijfers zichtbaar is? Dat is momenteel de belangrijkste bekommernis van het lid.

2.10. Uiteenzetting door Lieve Maes

Lieve Maes vindt dat de wisselwerking tussen Brussel en de Vlaamse Rand weinig aan bod komt in het rapport. Er wordt wel aangegeven hoeveel kinderen uit Vlaanderen naar onderwijs in Brussel gaan, maar niet hoeveel kinderen uit Brussel naar onderwijs in de Vlaamse Rand gaan. Volgens haar informatie zijn er ongeveer 8000 kinderen uit Vlaanderen die naar het Brusselse onderwijs gaan en ongeveer 5000 kinderen uit Brussel die naar het onderwijs in de Rand gaan. Het is belangrijk mee te nemen dat er ook een stroom in de andere richting is. Dat geldt niet enkel voor onderwijs, maar ook voor huisvesting. Er is immers een stadsvlucht naar de Vlaamse Rand. Het lid vraagt de wisselwerking in beide richtingen mee te nemen.

2.11. Uiteenzetting door Stefan Cornelis (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Stefan Cornelis meent dat de Brusselnorm gestart is als een bevolkingsnorm: een derde of 30 procent van de inwoners van Brussel. Daaruit werd dan de budgettaire norm gedistilleerd. Tussen de verschillende regeerakkoorden door is men naar een meer budgettaire benadering van 5 procent gegaan. Het moet voor Stefan Cornelis absoluut de bedoeling zijn dat men met de Brusselnorm de bevolking voor ogen houdt die men als Vlaamse Gemeenschap wil bereiken. De Brusselnorm is een echte mindset, een overgave om verder te investeren in Brussel voor al die gemeenschapsaangelegenheden die Vlaanderen moet blijven uitoefenen. Het is positief dat er na 2015 een inhaalbeweging gekomen is. Nog meer actueel cijfermateriaal blijft belangrijk om andere Vlaamse volksvertegenwoordigers te overtuigen van de evolutie. Sport wordt nogal gemakkelijk meegenomen bij Jeugd en Cultuur. Hij vraagt voor Sport afzonderlijke cijfers.

De openheid van de Brusselaars voor het Nederlands biedt een enorme opportuniteit om verder te investeren in Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Er zijn geruchten dat men de middelen zou willen beperken tot 20 procent van de leerlingenpopulatie. De Vlaamse Gemeenschap moet ambitieuzer zijn. Dit is een strategisch moment voor de 'Nederlandstaligheid', voor Vlaanderen in Brussel om verder het Nederlands te laten omarmen en in andere deelgebieden het Nederlands te promoten.

De middelen voor Onderwijs komen volgens Stefan Cornelis via de Vlaamse begroting eigenlijk uit de btw-inkomsten op federaal niveau. Hij laat in het midden wie de grootste btw-betaler in België is. Men moet daar eerlijk over zijn. De financiering van het onderwijs gebeurt door 'de koppen te tellen'. Het gaat

grotendeels om federale middelen, waar voor flankerend beleid en investeringen ook Vlaamse middelen bij komen. Men kan natuurlijk discussiëren over wie het meeste bijdraagt tot die federale middelen, maar hij vraagt de btw niet uit het oog te verliezen.

Als men de overkoepelende grote voorzieningen zoals de hogescholen en de grote cultuurhuizen in rekening wil brengen, dan moet men ook de pendelaars of de inwoners van de Vlaamse Rand of van de metropolitane regio erbij nemen, vindt de spreker. Dan is dat het bevolkingscijfer waarop de 30 procent moet worden toegepast.

Tot slot waarschuwt Stefan Cornelis ervoor om een soort hiërarchie onder Vlamingen in te voeren in Brussel. Is een volledig tweetalig gezin dan tweederangs? Het zal moeilijk zijn om dergelijke soort subnationaliteit in Brussel in te voeren.

2.12. Uiteenzetting door Cielkje Van Achter (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Cielkje Van Achter is verheugd dat er fors in Cultuur geïnvesteerd wordt in Brussel. Het culturele aanbod maakt Brussel. Als alles wordt meegerekend, wordt er bijna 10 procent geïnvesteerd; als enkel de nabijheidsvoorzieningen in rekening gebracht worden, gaat het om dik 4 procent. Dat grote verschil voelt voor de spreekster artificieel aan, zeker op het vlak van Cultuur. In het laatste geval werden alle kunstinstellingen en culturele organisaties eruit gehaald die hoofdzakelijk nationaal en internationaal werken, of die Brussel in hoofdzaak als uitvalsbasis of domicilie gebruiken, of waaraan de VGC voor een specifieke Brusselwerking een aanvullende subsidie geeft. In de lijst van niet als nabijheidsvoorziening behouden voorzieningen zijn toch belangrijke cultuurhuizen in Brussel opgenomen. De KVS bijvoorbeeld is het Brusselse stadstheater dat ook door de stad Brussel en door de VGC (2 miljoen euro) gesubsidieerd wordt. Als de KVS niet wordt meegerekend, wat dan wel? Ook de AB, het Kaaitheater, de Beursschouwburg, Bronks, allemaal cultuurinstellingen met uitstraling tot buiten Brussel en met Brusselwerking gesubsidieerd door de VGC, dragen echt bij tot Brussel. Hoeveel Vlaamse Brusselaars wonen niet in de stad om te kunnen genieten van dat cultuuraanbod? Al die huizen bieden Paspartoe aan, ze zitten in het Brusselse netwerk voor de vrijetijdspas, ze werken samen met scholen. Nationale of internationale uitstraling doet niets af van de lokale relevantie. De spreekster vindt het dus niet logisch om ze niet mee te rekenen. Bovendien heeft Cielkje Van Achter de indruk dat de subsidie van de VGC voor specifieke Brusselwerking nattevingerwerk is.

Sportbeleid haalt 4 procent; sportinfrastructuur is een ander punt. 20 procent van de kinderen moet na de school ook in het Nederlands kunnen sporten. Dat uitgangspunt wordt niet gehaald. Sportfederaties moeten natuurlijk een aanbod doen, maar ze ontberen de infrastructuur. Brussel is al tien jaar bezig aan een kadaster van de sportinfrastructuur. Ook de gemeenten moeten hun sportinfrastructuur openstellen voor Vlaamse sportfederaties. De spreekster wil daarmee aantonen dat cijfers niet alles zeggen. In het Vlaams globaal sportinfrastructuurplan heeft Brussel een uitzonderingspositie gekregen zodat het gemakkelijker wordt om vanuit Brussel in te tekenen op Vlaams geld voor sportinfrastructuur. Natuurlijk moet er dan vanuit Brussel op worden ingegaan.

Werk is een beleidsdomein waar een goede samenwerking is tussen de gewesten. De samenwerkingsakkoorden werpen hun vruchten af. Goede afspraken zorgen voor een win-winsituatie. Er kunnen nog meer stappen vooruit gezet worden.

Werd voor mobiliteit het Pendelfonds meegerekend, waarvoor Vlaanderen jaarlijks een kleine 30 miljoen euro aan Brussel betaalt?

2.13. Uiteenzetting door Michel Doomst

Over het vorige rapport was blijkbaar meer consensus, stelt *Michel Doomst* vast. Het lid vreest voor aarzeling. Er moet nu snel beslist worden welke richting men verder uit wil. De rapporteurs zijn het erover eens dat de VGC een zeer belangrijke speler is en blijft. Het regeerakkoord is ook duidelijk over dat partnerschap. De antennefunctie van de VGC is zeer belangrijk. Dat partnerschap moet veeleer verder opgebouwd worden in plaats van afgebouwd. Na het ambtelijke rapport moeten politieke keuzes gemaakt worden. De verantwoordelijken mogen niet wachten om hiervan werk te maken.

Dankzij de zesde staatshervorming beschikt de Vlaamse Gemeenschap over meer mogelijkheden voor Welzijn. Er is inderdaad nog steeds achterstand. De Vlaamse Rand kent hetzelfde probleem. Met mensen op het terrein moet bottom-up gewerkt worden. Vlabzorginvest is daar een voorbeeld van. Voor de uitbouw van welzijnsmogelijkheden moeten meer van onderuit, met het middenveld, contacten gelegd worden en projecten opgebouwd.

Metten is weten. Volgens Michel Doomst moeten deze cijfers blijvend geactualiseerd worden.

2.14. Uiteenzetting door Johan Van den Driessche (Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie)

Johan Van den Driessche vindt het positief dat de inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap goed in kaart gebracht worden. Kan er in de toekomst meer aandacht gaan naar de inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap voor de band Brussel-Vlaanderen en de Vlaamse aanwezigheid in Brussel? Dat is een van de doelstellingen die de Vlaamse Regering destijds vooropgesteld had. Het gaat dus niet enkel over investeringen in infrastructuur en werking.

De spreker volgt zijn collega Cielte Van Achter dat het onderscheid nabijheidsvoorzieningen artificieel is. Die instellingen die eruit gehaald worden, zijn juist een bevestiging of veruitwendiging van de band tussen Brussel en Vlaanderen en de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Hij vindt het politiek onaanvaardbaar dat daarmee geen rekening gehouden wordt. Hij beschouwt het als een tactische houding van de VGC om de band met Vlaanderen zo veel mogelijk stil te houden.

Johan Van den Driessche vindt niet dat de 5 procentnorm voor elk beleidsdomein afzonderlijk gehaald moet worden. Dat laat immers niet toe om voorrang te geven aan bepaalde domeinen. Eigenlijk moet men bepalen waar de grootste noden en specifieke behoeften zijn. Daarvoor het gemiddelde van Vlaanderen als benchmark nemen, is niet altijd een goed idee. Hij denkt bijvoorbeeld aan de inburgeringsinspanning, om het andere uiterste te nemen. Prioriteiten leggen is een logische manier van goed besturen. In het kader van goed bestuur wil hij ook pleiten voor zero-basedbudgeting op alle domeinen.

Zijn collega's zijn het erover eens dat de 30 procentnorm tegen het licht gehouden moet worden. De bevolking in Brussel en Vlaanderen is inderdaad verschillend geëvolueerd. De samenstelling van de Brusselse bevolking speelt echter ook een rol. Toen sprake was van de 30 procentnorm werd het aantal Nederlandstaligen geschat op 20 procent, met daarnaast 10 procent voor de twijfelaars of degenen uit de Vlaamse Rand die – vroeger meer dan nu – de cultuurinstellingen in Brussel kwamen bezoeken. Ondertussen is het percentage Brusselse Vlamingen gezakt van 20 procent naar misschien 10 procent. Ze zijn

vervangen door de nieuwe Brusselaars. Ook de intergewestelijke bewegingen op het vlak van Onderwijs, Cultuur enzovoort, zijn geëvolueerd en er is een nieuwe speler gekomen: de VGC. Al die factoren moeten meegenomen worden.

Daarnaast moeten er absoluut ook afspraken met de Franse Gemeenschap gemaakt worden, die haar verantwoordelijkheid moet opnemen. Voorstanders van de 30 procentnorm vinden de politieke bescherming van de Vlaamse Brusselaars voorbijgestreefd omdat hun aantal te klein geworden is. Op die manier wordt de boodschap ongeloofwaardig, vindt de spreker.

Een aanpassing van de naam 'Vlaamse Gemeenschapscommissie' zou een slechte zaak zijn. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd in Brussel en dat mag geweten zijn. Soms is er inderdaad te weinig interesse van Vlaanderen voor Brussel, maar de verandering van de naam zal niet het beoogde effect hebben.

Tot slot vraagt Johan Van den Driessche zich af welke impact de aanwezigheid van Vlaamse schepenen in Brussel heeft op het Nederlandstalige beleid in de gemeenten. Worden cultuur- of sportsubsidies voor nationale verenigingen gevestigd buiten Brussel, maar met hun werking in Brussel, toegewezen aan Brussel of aan de zuivere Vlaamse werking?

3. Antwoord van Jeroen Windey en Eric Verrept en repliek van leden

Eric Verrept benadrukt vooraf dat er een goede samenwerking is in de GACB. Ambtenaren mogen en kunnen van standpunt verschillen. In de mate van het mogelijke wordt een consensus bereikt. Waar de standpunten te ver uit elkaar lagen wordt dat in het rapport weergegeven.

Over Welzijn, Gezondheid en Gezin zijn meer gegevens te vinden in het rapport op pagina 28-39. De verschillende beleidslijnen worden daar meer in detail uitgetekend. Het verschil tussen de cijfers van 2015 en van de jaren voorafgaand is te verklaren door de impact van de zesde staatshervorming op het geheel. Daardoor zijn de cijfers in globo gedaald.

Waarom is de VGC-administratie voorstander van de berekening van de Brusselnorm in functie van de nabijheidsvoorzieningen? In het rapport van de TFB in de vorige zittingsperiode was er onder ambtenaren van de VGC en van de Vlaamse overheid eensgezindheid over dat de nabijheidsvoorzieningen de kern vormen van de werking en de subsidiestroom van de VGC. De VGC-administratie is dus verdergegaan op de logica en de conclusies van het rapport van de TFB voor de vertaling naar deze werking.

De nabijheidsvoorzieningen zijn van toepassing op voornamelijk Onderwijs en Cultuur. Het hoger onderwijs werd uit de nabijheidsvoorzieningen gehaald omdat de universiteiten en hogescholen uiteraard aantrekkingskracht hebben voor meer dan enkel de Brusselaars. Meer dan 80 procent van de studenten komt van buiten Brussel. Dat hun werking in Brussel ingebed is en dat ze contacten zoeken met de stad is uiteraard positief. Als men het hoger onderwijs zou meetellen voor een vergelijkbare norm op het vlak van onderwijs voor andere steden waar veel studenten aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld Leuven of Gent, dan zouden de middelen voor Onderwijs conform de Brusselnorm onvoldoende zijn om daar secundair onderwijs in te richten. Er is volgens hem dus een legitieme reden om de nabijheidsvoorzieningen in kaart te brengen en het hoger onderwijs uit de norm te halen. Er zijn noden in het leerplichtonderwijs, waar de overheid verplicht is om voor elk kind voor een stoel in een school te zorgen, van welke keuze ook. De Grondwet garandeert het recht op keuzevrijheid voor elke ouder om vrij een school te kiezen voor zijn kind. Het Nederlandstalige onderwijs is gelukkig een grote aantrekkingspool. Daar zal in principe de vraag gevolgd

moeten worden als men elk kind de mogelijkheid wil geven om zich in te schrijven in de school van zijn keuze.

Voor Cultuur zal er altijd discussie mogelijk blijven over de mee te nemen instellingen. De lijst is samen besproken en geconsolideerd met de collega's van de Vlaamse overheid. De twee departementen waren het eens over de lijst. Hij herhaalt dat voor de echte Brusselwerking en programmatie de VGC al afzonderlijke subsidies verstrekt. Voor Bronks is dat 250.000 euro, voor de KVS 935.000 euro enzovoort. Ook daar valt het publieksbereik grotendeels buiten de Brusselaars. Uit de publiekscijfers van de AB blijkt dat 21 procent van het publiek uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest komt, 63 procent uit Vlaanderen en 15 procent van elders. Spreker is fier op die huizen die zich in Brussel bevinden, maar ze richten zich hoofdzakelijk op een niet-Brussels publiek. Qua programmatie treedt Rosas voor 85 à 90 procent op in het buitenland. Dat is schitterend, het zijn cultuurambassadeurs, maar hun activiteit speelt zich vooral af in het buitenland. Voor elke cultuurinstelling werd dit nagegaan. Aan de hand van die objectieve parameters werd de keuze voor het wel of niet opnemen in de norm gemotiveerd, zegt Eric Verrept.

De VGC werkt samen met de lokale niveaus. Er is niet altijd de nodige respons. Voor sport(infrastructuur) vangt de VGC zelf veel op met uitgebreide sportactiviteiten en een sportdienst. Vandaag is er de mogelijkheid om in te stappen voor sportinfrastructuur. In het verleden was het probleem vaak dat de oproepen moeilijk toepasbaar waren in de Brusselse gemeenten. Als in de oproep voor sportinfrastructuur een van de voorwaarden de aflevering van een bouwvergunning is, dan kan dat in Brussel niet gegarandeerd worden omdat de VGC dat niet kan vragen van de gemeenten. Daarom is het voor Brussel cruciaal dat de Brusseltoets niet enkel geldt voor decreten en besluiten, maar ook voor oproepen.

Voor Welzijn, Gezondheid en Gezin is er effectief een historische achterstand. Er wordt vanuit het werkveld zelf veel initiatief genomen, maar er is veel in te halen. Daarom pleit de VGC ervoor dat de Brusselnorm niet alleen generiek gehaald wordt, maar ook per beleidsdomein. Voor de domeinen waar de Brusselnorm effectief niet gehaald wordt, zou in een groeipad moeten voorzien worden.

De impact van de demografische evolutie op de Brusselnorm werd inderdaad nagegaan. Als de begrotingsnorm mee stijgt met de bevolkingsevolutie zou ze in 2030 5,41 procent bedragen in plaats van 5 procent nu.

Een aantal zaken moet verder uitgeklaard worden in verdere studie. Dat heeft ook te maken met de Brusselcoëfficiënt, de complexiteit van Brussel, de prijzen in Brussel enzovoort, zodat duidelijker in kaart gebracht kan worden waar voorzieningen noodzakelijk zijn.

Jeroen Windey onderstreept ook dat de samenwerking tussen de twee administraties zeer goed was. Hij dankt in het bijzonder ook het team Coördinatie Brussel. De appreciatie van de leden van de commissies doet zeker deugd. De Vlaamse administratie heeft voor het rapport veel werk moeten verzetten. De tabellen rollen er niet uit met een druk op de knop.

Op de achterstand op het vlak van Welzijn en de terugval in 2015 is minister Sven Gatz ook ingegaan tijdens de gedachtewisseling in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand op 7 juni 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1207/1). De terugval in 2015 is te verklaren door de zesde staatshervorming. De federale overheid hanteert een 20/80-verdeling voor de RIZIV-financiering van voorzieningen in Brussel. De 20 procent voor Nederlandstalige voorzieningen ligt

lager dan de Vlaamse 30 procent-Brusselnorm. De overheveling naar de Vlaamse Gemeenschap van bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming zal pas volledig zijn vanaf 1 januari 2019. Het regeerakkoord bepaalt dat dan bekeken wordt hoe daar verder mee wordt omgegaan. Tot die datum wordt de 20 procent-RIZIV-norm gehanteerd en dat is in de cijfers te merken.

Niet alleen de zesde staatshervorming, maar ook het gebrek aan initiatiefnemers speelt de welzijnssector parten. Ook het feit dat Welzijn en Gezondheid een gedeelde bevoegdheid is van meerdere overheden, speelt een rol: de VGC, de Vlaamse Gemeenschap, de COCOF, de GGC waar de federale overheid instaat voor de financiering. Tot slot is er ook de overgang van een aanbodfinanciering naar de persoonsvolgende financiering. De dip is echter hoofdzakelijk aan de zesde staatshervorming te wijten.

De 30 procentnorm is voor het eerst als berekeningswijze gehanteerd in 1999, toen afgerond 300.000 inwoners op 1.000.000 in heel Brussel, tegenover 6.000.000 inwoners in heel Vlaanderen. Uit die vuistregel is een begrotingsnorm afgeleid van 5 procent. Die norm is men consequent blijven toepassen. Jeroen Windey is het er niet mee eens dat ze sluipend gewijzigd zou zijn. Wel zijn er een aantal evoluerende parameters die het debat voeden over de huidige relevantie van die norm. Dat blijkt duidelijk uit het rapport, met de zijsprong naar de nabijheidsvoorzieningen.

Voor de concrete aanpak van het wetenschappelijk onderzoek verwijst spreker naar het rapport, 3.2 over de Brusselnorm (pagina 61-64). In de voetnoten staan een aantal mogelijke hypothesen. Een inputnorm kan men gemakkelijk vaststellen, voor het bereik is dat moeilijker. Wie proberen we te bereiken en wie bereiken we effectief? Het betreft een complexe oefening met tellingen, verkenning en verwerking van achtergrondkenmerken. Voor het anticiperen op de vraag zou in principe een behoefteonderzoek moeten gebeuren. In het rapport worden een aantal afwegingen vertaald in een eerste aanzet voor mogelijke onderzoeksvragen (pagina 63, voetnoten 11-13).

Het klopt dat het initieel de opdracht was om de Brusseltoets toe te passen op de decreten. De toepassing is ondertussen de facto uitgebreid naar de besluiten. In de GACB werd gedebatteerd over de toepassing van de Brusseltoets op convenanten, oproepen enzovoort (verslag van 19 april 2017, zie bijlagen bij het rapport). De beleidsbrieven kondigen het te verwachten beleid aan. De GACB kan op basis van de beleidsbrieven proactief contacten hebben met de kabinetten. Via de GACB werken is echter een omweg; men loopt ook achter op de feiten. Het is aangewezen dat de Vlaamse administratie en de VGC-administratie in een vroege fase van de besluitvorming rechtstreeks het debat voeren over de impact op Brussel. Jeroen Windey benadrukt dat er globaal genomen een sterk Brussels bewustzijn leeft in de Vlaamse administratie. Hij ontkent dat er onvoldoende inspanningen zouden gebeuren op dat vlak. Hij geeft toe dat sommige zaken misschien beter op elkaar afgestemd konden zijn.

De Vlaamse Gemeenschap vertrekt effectief van de band tussen Vlaanderen en Brussel. De VGC focust meer op het belang van de nabijheidsvoorzieningen. Voor de Vlaamse Gemeenschap hebben de Vlaamse voorzieningen in Brussel ook een hoofdstedelijke functie en een centrumfunctie. De Vlaamse Gemeenschap verkiest de huidige definitie te behouden. Er zijn zeker ook inwoners van Brussel die van diensten gebruikmaken in de Vlaamse Rand op het vlak van onderwijs en welzijn, maar die ook bij culturele instellingen en het hoger onderwijs aankloppen. Het is zeer moeilijk om de interacties tussen Brussel en de Rand nauwkeurig vast te stellen. Ze zijn bovendien zeer variabel. De metingen lopen altijd achter op de feiten.

De middelen van het Stedenfonds kunnen niet enkel voor gemeenschapsmateries, maar ook voor gewestmateries aangewend worden. Jeroen Windey meent dat daar de verklaring ligt voor het percentage voor Brussel.

In de GACB was er geen eensgezindheid over of er in de TFB consensus was over het in rekening brengen van de nabijheidsvoorzieningen. Voor de VGC was dat een duidelijk uitgangspunt, voor de Vlaamse Gemeenschap minder. De Vlaamse Gemeenschap had er geen probleem mee om het verschil transparant voor te stellen (verslag GACB van onder meer 7 juli 2017, bijlagen rapport). Volgens de Vlaamse Gemeenschap had de TFB gezegd dat de politiek zich erover moest uitspreken. Dat is niet gebeurd, toch niet langs Vlaamse zijde. Dat debat blijft dus gaande. Een discussiepunt is het in kaart brengen van de nabijheidsvoorzieningen voor Welzijn, Gezondheid en Gezin. Het gaat om onder meer de interactie met de Vlaamse Rand, de landelijke verenigingen en andere aspecten waarvan de waarde van de inspanning nauwkeurig afgewogen moet worden.

De ambitie in het Vlaamse regeerakkoord is vooropgesteld vanuit een bepaalde definitie. In die zin is het niet evident om de Brusselnorm te transponeren naar de oefening voor de nabijheidsvoorzieningen. Cijfers zeggen niet alles, het debat moet gevoerd worden, maar in de juiste context en met de juiste beschouwingen, die zo veel mogelijk in het rapport werden meegegeven.

Voor de cultuur- en sportsubsidies worden de nationale verenigingen die niet in Brussel gevestigd zijn, maar wel hun werking in Brussel hebben, niet meegeteld in het geheel.

In verband met het Pendelfonds antwoordt *Jeroen Windey* dat mobiliteit in het rapport enkel te maken heeft met vervoer van personen met een handicap. Dat behoort niet tot het beleidsdomein Mobiliteit, wel tot Welzijn.

Paul Delva verwijst naar pagina 73 van het rapport waar staat dat de GACB in de toekomst ook aandacht kan besteden aan de Vlaamse uitgaven voor de beleidsdomeinen op het snijvlak van Brusselse Gewestmateries en Vlaamse Gemeenschapsmateries. Hij dringt erop aan dit ook te doen. Het gaat over Sociale Economie en arbeidszorg voor zeer kwetsbare mensen. Op Vlaams niveau worden interessante initiatieven genomen, maar die matchen soms niet met de Brusselse gewestmateries.

Jan PEUMANS
Katia SEGERS,
voorzitters

Karl VANLOUWE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AB	Ancienne Belgique
btw	belasting over de toegevoegde waarde
COCOF	Commission Communautaire Française
GACB	Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
KVS	Koninklijke Vlaamse Schouwburg
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
TFB	Task Force Brussel
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VR	Vlaamse Regering
VSB	Vlaamse sociale bescherming
VUB	Vrije Universiteit Brussel
vzw	vereniging zonder winstoogmerk